

ESIOPETUKSEN LUKUVUOSISUUNNITELMA 2016-2017

Laitilassa esiopetusta järjestetään Kappelimäen, Soukaisten ja Kodjalan kouluissa sekä Pähkinäpensaan päiväkodissa. Pähkinäpensaan päiväkodin esikouluun on sijoitettu pääsääntöisesti lapset, jotka tarvitsevat myös esiopetusta täydentävää päivähoitoa.

ESIOPETUKSEN TYÖAJAT:

Koulun esiopetuksen toiminta-aika on 19 tuntia viikossa ja päiväkodissa 20 viikkotuntia.

Esiopetuksen toiminta- ja loma-ajat lukuvuonna 2016-2017

Syyslukukausi 16.8.2016-22.12.2016

Kevätlukukausi 9.1.2017-3.6.2017

Syysloma 27.-28.10.2016

5.12. Itsenäisyyspäivää edeltävä maanantai vapaa (ainakin Kappelimäki ja päiväkotit)

Joululoma 23.12.2016-8.1.2017

Talviloma 20.2.2017-26.2.2017 (vko 8)

26.5. Helatorstain jälkeinen perjantai vapaa (päiväkotit)

ESIOPETUKSEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja kognitiivisen ympäristön kokonaisuutta, jossa mahdollistetaan lapselle ominainen tapa toimia. Oppimisympäristöllä on tärkeä merkitys oppimisessa. Lähiympäristön tutut käsitteet ja ilmiöt auttavat lasta ymmärtämään paremmin opittavaa asiaa. Oppimisympäristön tulee ohjata lapsen uteliaisuutta, mielenkiintoa ja oppimismotivaatiota. Sen tulee myös tukea lapsen kasvua, oppimista ja oman työn arviointia. Se tarjoaa lapselle tilaisuuksia oppimiseen, leikkiin ja rauhoittumiseen. Opettajan ja lapsen välisellä ja lasten keskinäisellä vuorovaikutuksella sekä erilaisilla toimintatavoilla on tärkeä rooli oppimisympäristössä.

Psyykkinen oppimisympäristö on emotionaalisesti turvallinen. Aikuisten aktiivinen läsnäolo ja aito kiinnostus lasta kohtaan luo luottamusta aikuiseen. Ilmapiiri on kiireetön, hyväksyvä, rohkaiseva ja kannustava. Lapsi nähdään yksilönä, kasvatuskumppanuus huomioiden. Myönteinen palaute on ensiarvoisen tärkeää. Oppimisen iloa ja onnistumisen hetkiä tulee olla mahdollisuus kokea päivittäin.

Sosiaalinen ja emotionaalinen oppimisympäristö muodostuu vuorovaikutussuhteista. Kun lapsi kokee tulleen kuulluksi ja ymmärretyksi, hän saa rohkeutta tehdä aloitteita. Pienryhmätoiminta auttaa ryhmäytymistä ja myönteisen ilmapiirin kehittymistä. Kun lapsi osallistetaan mukaan ryhmään, kyky toimia yhdessä toisten lasten kanssa paranee. Lapsi myös oppii ilmaisemaan ja tunnistamaan tunnetilojaan. Huomioidaan erilaiset oppijat.

Kognitiivinen oppimisympäristö auttaa lapsen ajattelun, muistin, oppimisen ja ongelmanratkaisutaitojen kehittymisessä. Lasta kannustetaan itseohjautuvuuteen. Arjen kokemukset muodostavat tärkeän oppimisympäristön. Digitaalisen oppimisympäristön käyttöä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan lasten kanssa.

Fyysiseen oppimisympäristöön kuuluu rakennetut tilat, piha ja sen ympäristö sekä niiden monipuolinen käyttö. Hyvä oppimisympäristö on toiminnallisesti tarkoituksenmukainen ja esteettisesti viihtyisä. Se kannustaa lasta omatoimisuuteen ja luovuuteen. Ympäristö antaa mahdollisuuden pienryhmätyöskentelyyn, pitkäkestoiseen leikkiin ja riittävään lepoon. Retkiä ja vierailuja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan lähiympäristöön (luonto, metsä, metsämörri-toiminta, kaupunki, puistot, leikkipuistot).

ESIOPETUKSEN KULTTUURIPOLKU

Laitilan esiopetuksen kulttuuripolku rakentuu yhteistyöstä eri tahojen kanssa. Näitä tahoja ovat kulttuuri- ja liikuntatoimi, kirjasto ja seurakunta. Lisäksi yhteistyötä voidaan tehdä eri taiteen alojen, kuten teatteri-, kuvataide- sanataide-, käsityö- ja musiikkialojen kanssa. Paikalliset seurakunnat, kerhot ja yritysmaailma tarjoavat myös mahdollisuuden yhteistyöhön.

Kulttuuripolussa huomioidaan rakennettu oppimisympäristö, lähiluonto ja -ruoka, tavat ja perinteet.

RETKET, OPINTOMATKAT JA TUTUSTUMISKÄYNNIT

Esiopetuksen retkissä, opintomatkoissa ja tutustumiskäynneissä hyödynnetään laajalti lähiympäristön kohteita, joihin pääsee ilman kuljetusta. Kohteiden valinnassa huomioidaan lasten kiinnostuksen kohteet. Luontoa käytetään mahdollisimman paljon hyödyksi retkikohteena kaikkina vuodenaikoina. Jokainen esiopetusyksikkö tekee retkiä ja matkoja omilla resursseillaan ja aikatauluillaan.

Esimerkkejä retkikohteista voivat olla

- Kirjastoon/ kirjastoautoon tutustuminen ja kirjastokäynnit
- Taidenäyttelyt ja museovierailut mahdollisuuksien mukaan
- Teatteri- ja elokuvavierailut
- Lasten kirkot (syys- ja kevätkaudella) ja kirkkotutustuminen
- Konsertit ja muut tapahtumat
- Vierailut paikallisiin yrityksiin
- Metsäretket
- Opintoretket
- Lisäksi esiopetusryhmiin kutsutaan eri teemojen mukaisesti vierailijoita.

Muut yhteistyömuodot

Esiopetusryhmät saavat uinninopetusta. Lisäksi käytetään muita liikuntapaikkoja (jäähalli, monitoimihalli, keskusurheilukenttä, pururata, urheilutalo ja koulujen liikuntasalit).

KODIN JA ESIOPETUKSEN YHTEISTYÖN MUODOT:

Yhteistyö lapsen huoltajan kanssa takaa laadukkaan esiopetuksen. Huoltajilla on paras tieto lapsen kasvusta ja kehityksestä. Esiopetuksen henkilöstöllä on ammatillinen tieto ja osaaminen. Kasvatuskumppanuus tarkoittaa vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimisprosessien tukemiseen. Kasvatuskumppanuudella varmistetaan jaetun kasvatustehtävän yhdistäminen ja molemminpuolinen vuorovaikutus. Esiopetuksen alkuvaiheessa esiopettaja laatii yhteistyössä huoltajan kanssa lapsen esiopetussuunnitelman. Avoimuus helpottaa yhteistyön toteutumista. Mahdollinen huoli otetaan puheeksi riittävän varhain.

Yhteistyömuotoja voivat olla:

- Päivittäinen kohtaaminen tuonti- ja hakutilanteissa
- Vanhempainkeskustelut, lapsen kasvun ja oppimisen seuranta- lomake, muut tarvittavat keskustelut ja palaverit perheiden kanssa, perheiden yksilöllisyydet huomioiden
- Vanhempainillat
- Lauantaikoulupäivät ja "aina avoimet ovet"
- Jouluku- ja keuhätjuhlat sekä muut mahdolliset tapahtumat
- Koko perheen tapahtumat
- Iltaeskari
- Tutustumispv ja avoimet ovet ennen esiopetuksen alkua
- Huoltajilla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa esiopetusvuoden sisältöön
- Kyselyt huoltajille
- Pedanet, Wilma, viikko-, kuukausi- sekä muut tiedotteet

YHTEISTYÖN MUODOT ALKUOPETUKSEN KANSSA:

Lapsen siirtyessä esiopetuksesta alkuopetukseen huolehditaan tarpeellisen tiedon siirtymisestä koulun puolelle. Yhteistyön ylläpitämisestä vastaavat esiopetuksen opettajat.

- Tiedonsiirtolomake (Lapsen kasvun ja oppimisen seuranta) ekaluokan opettajalle keväällä ennen kouluun tutustumispäivää
- Tiedonsiirtopalaverit (esiopettajalta ekaluokan opettajalle)
- Ideoiden ja ajatusten vaihtoa
- Koulun esiopetuksessa koulun yhteiset tapahtumat, teemapäivät ja juhlat
- Yhteiset tilat
- Yhteiset koulutukset
- Yhteinen opetus ja toiminta alkuopetuksen kanssa

YHTEISÖLLISEN HYVINVOINTITYÖN TOIMINTATAVAT

Yhteisöllisessä hyvinvointityössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyksiköiden hyvinvointia. Lisäksi hyvinvointityöhön kuuluu mm esiopetusympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen. Hyvinvointityötä tehdään yhteistyössä oppilaiden, huoltajien ja muiden lasten hyvinvointia edistävien toimijoiden kanssa.

Yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa lukuvuodessa. Ryhmässä ovat mukana päiväkodin / koulun opetushenkilöstö, päiväkodin johtaja /koulun rehtori, varhaiskasvatuksen / koulun erityisopettaja, neuvolan terveydenhoitaja, perheneuvolan psykologi / koulupsykologi, koulukuraattori ja muut mahdolliset yhteistyötahot.

Kiusaamistapauksissa toimitaan esiopetuksen kiusaamisen ehkäisy- ja puuttumisen suunnitelman mukaisesti.

LAPSEN OSALLISUUTTA VAHVISTAVAT TOIMINTAMALLIT

Lapsen osallisuutta vahvistavat toimintaperiaatteet on määritelty esiopetusta määrittelevissä asiakirjoissa: valtakunnallisessa esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa ja Laitilan kaupungin esiopetussuunnitelmassa.

Laitilassa esiopetusta toteutetaan lapsilähtöisesti. Keskeisenä toimintaperiaatteena on lapsen yksilöllisyyden huomioiminen. Opetuksessa pyritään vahvistamaan lapsen oma-aloitteisuutta ja itsetuntoa. Toiminnassa lasta kuullaan ja kuunnellaan. Lisäksi keskustellaan ja pohditaan paljon. Toiminnassa huomioidaan lasten kiinnostuksen kohteet. Lapsen havainnointi on keskeinen työkalu. Lapset otetaan mukaan suunnitteluun, arviointiin ja dokumentointiin. Vanhempien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Ryhmissä ylläpidetään positiivista ilmapiiriä ja viljellään huumoria.

MENETELMÄT JA TOIMINTATAVAT

Esiopetus toteutetaan pienryhmätoimintana sekä toiminnallisina pienryhminä. Toimintamalleissa on vaihtelua yksikkö- ja ryhmäkohtaisesti. Toimintamalleja voivat olla:

- o Opetustuokiot, tutkiminen, keskustelu, kokeileminen, leikki kaikissa muodoissaan, draama, pienet projektit, työtehtävät
- o Leikinvalintataulut
- o Lasten kokoukset
- o Idea- ja palautelaatikkojen käyttö
- o Viikon VIP –henkilö ja apulaistehtävät
- o Apuopettajien käyttö
- o Tsempparikortit
- o Yhteistyö vanhempien kanssa (avoimuus, monikanavainen tiedotus, vanhempainillat, kyselyt)

KEHITTÄMISKOhteet JA PAINOPISTEALUEET

- Osallisuus
- Nivelvaiheyhteistyö
- Liikunnallisuus
- Toiminnallisuus
- Oppimisympäristöjen kehittäminen
- TVT

TURVALLISUUDEN ENNAKOINTI

Turvallisuuden ja erilaisten riskien ennakointi on tärkeintä. Riskien kartoitus tehdään vuosittain. Esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa on käytössä turvallisuussuunnitelma, johon on liitetty myös häiriötilanteita koskeva kriisisuunnitelma.